

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Schiller, Friedrich.; af Friedrich Schiller ; paa dansk ved Uffe Birkedal.

Titel | Title:

Ti Digte

Alternativ titel | Alternative title:

10 Digte.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København ; Kristiania : Gyldendal, 1906

Fysiske størrelse | Physical extent:

76 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

TI DIGTE AF
FRIEDRICH SCHILLER
PAA DANSK VED
UFFE BIRKEDAL

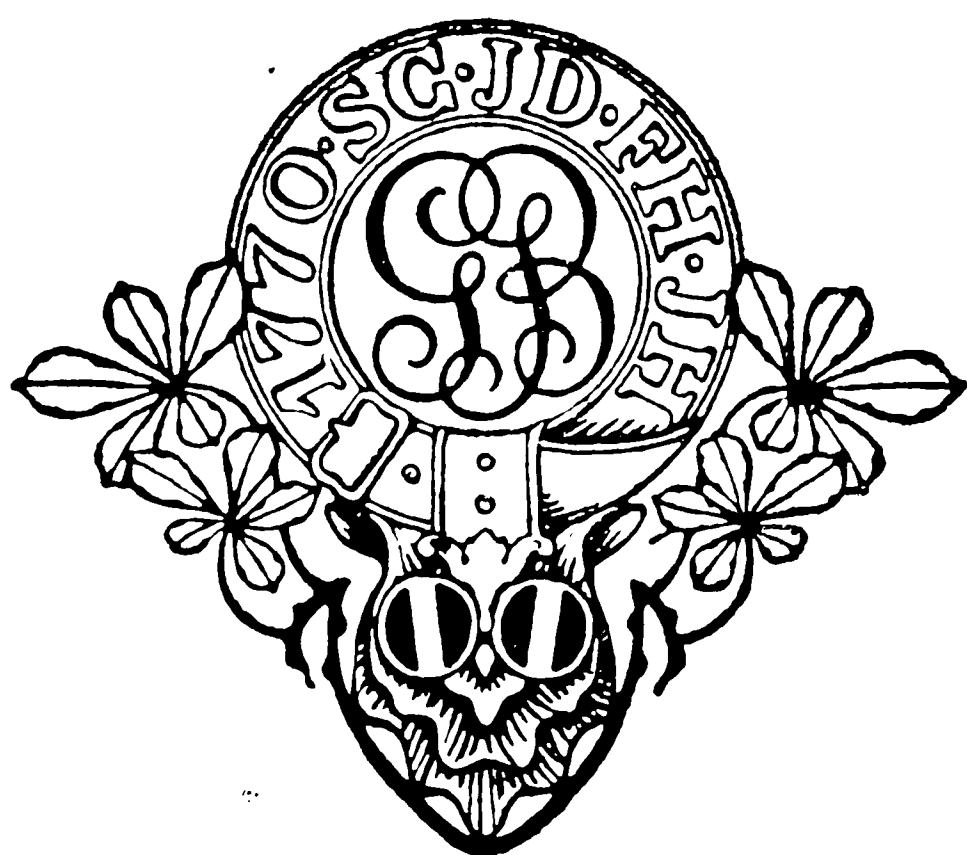

LX EKSEMPPLARER
TRYKT PAA ENGELSK PAPIR
NUMMER **LX**

LB.

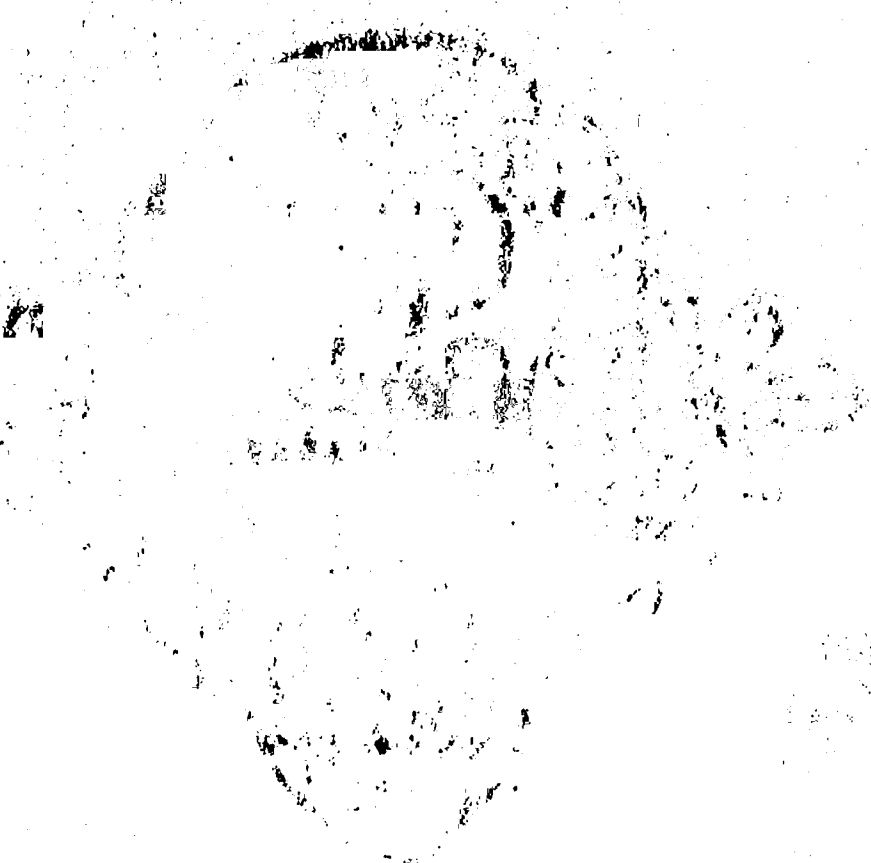
TI DIGTE AF
FRIEDRICH SCHILLER

TI DIGTE AF
FRIEDRICH SCHILLER
PAA DANSK VED
UFFE BIRKEDAL

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCVI

U. S. DEPARTMENT OF THE ARMY
FRIEDRICH SCHILLER
PAUL DAVENPORT
T. D. D. A. F.

ROBERTSON
JOHN O. ROBERTSON
ROBERTSON
GUTHRIE, J. S. ROBERTSON

RIDDER TOGGENBURG.

RIDDER! kun som trofast
Søster
Kan jeg Eder se;
Kræv ej mer end af en
Søster,
Thi det gør mig Ve!
Lige roligt for mit Hjerte
Komme I og gaa!
Eders Øjnes stille Smerte
Kan jeg ej forstaa!«

Stum han staar i Elskovsharmen,
Blødende han fly'r,
Trykker hende vildt til Barmen,
Stiger paa sit Dyr,
Lader sine Svende kalde
Fra hver svejtsisk Egn.
Til det hellige Land de alle
Gaar med Korsets Tegn.

Og fuldmangen herlig Sejer
Vinder Deres Sværd,
Deres Hjælmes Buske vajer
Midt i Fjendens Hær.
Ræd for Toggenburgernavnet
Fly'r hver Musselmand,
Hjertet nages dog af Savnet
I det fjerne Land.

Og et kvalfuldt Aar er rundet
— Savnet er for haardt!
Hvile har han ikke fundet,
Og han drager bort,
Se'r et Skib, som just vil fare
Hjem for gunstig Vind,
Hjem til Svejts, hvis dyrebare
Luft hun aander ind.

Hjem til hende! — og ved Borgens
Port han atter staar;
Da den lades op, det Sorgens
Bud hans Øre naa'r:
»Den, I søger, har sig givet
Hen som Kristi Brud.
Hun i Gaar for hele Livet
Vied sig til Gud!«

Aldrig mere vil han skue
Sine Fædres Bo,
Aldrig mer sit Sværd, sin Bue
Eller Ganger tro.
Toggenburgeren man glemmer,
Thi med ydmyg Hu
Skjuler han de ædle Lemmer
Under Kappen ru.

Og en Hytte han sig bygger,
Som nær Klostret laa,
Der blandt dunkle Lindeskygger
Stod med Mure graa.

Og fra Solen mod det Høje
Steg, til Aftnens Skær,
Med et stille Haab i Øje
Sad han ensom dér,

Saa' mod Klostret hist derude
Mangen Time lang
Mod den elsktes Vindusrude,
Indtil Vindvet klang,
Til den yndige han kendte,
Til den søde kom,
Og sit Blik mod Dalen vendte
Rolig, englefrom.

Og med Fred i Sjæl og Sinde
Gik han da til Ro, —
Næste Morgen sin Veninde
Skal han skue fro.
Og saa sad han mange Dage,
Sad en Aarrad lang,
Vented uden Suk og Klage
Indtil Vindvet klang. —

Til den yndige han kendte,
Til den søde kom
Og sit Blik mod Dalen vendte,
Rolig, englefrom.
Og saa sad han kold og stille,
Død, ved Gry en Gang,
— Men ved Vindvet end det milde
Blege Aasyn hang!

HERO OG LEANDER.

er I hist i Solens Lue
Disse oldgraa Borge skue
Mod hinanden, hvor med Magt
Hellespontens Bølge ruller
Gennem Klippens Port med
Bulder,
Dardanellers snævre Tragt?
Hører Brændingen I bruse
Imod Fjældets stærke Fod?
Asien rev den fra Europa,
Tvinger dog ej Elskovs Mod.

Heros og Leanders Hjerter
Amors Pil, som volder Smerter,
Traf med Guddomsflamme varm —
Hero som en Hebe fager,
Kækt paa Bjærgene han drager
Fro ved Jagtens muntre Larm.
Dog, det ømme Par adskilte
Fædres Trætte, hadsk og lang,
Kærlighedens Frugt, den søde,
Over Farens Afgrund hang.

Hist paa Sestostaarnets Tinde,
Hvor ustanselige Vinde
Pisker Hellesponten frem,
Møen ensomt sad og grued,
Naar mod Abydos hun skued,
Mod den hjertenselsktes Hjem.

Ak! til Bredden hisset fører
Ingen Bro, og ingen Baad
Sætter over, — Kærligheden
Uforsagt dog vidste Raad.

Ud fra Labyrintens Gange
Fører trygt dens Traad de bange,
Selv den dorske gør den snild.
Vilddyr under Aag den tvinger
Og for Demantploven bringer
Tyrene, som spruder Ild.
Selve Styx, der nifold flyder,
Trodser den paa dristig Færd.
Mægtig fra det skumle Hades
Røver den, hvad den har kær.

Gennem Sundets Bølgetrængsel
Ogsaa den Leanders Længsel
Sporer frem med fyrigt Mod.
Hvergang Dagens Lys bortstrømmer
Styrter sig den djærve Svømmer
Ud i Pontos' mørke Flod,
Kløver med de stærke Hænder
Voven til den dyre Strand,
Hvor fra Borgens høje Svale
Vinker Faklens klare Brand.

Og i bløde Jomfruarme
Finder han beruset Varme,
Og den haarde Fart er glemt.
Guders Løn han saligt nyder,

Naar sit Favntag hun ham byder
Og de Kys, hun ømt har gemt,
— Indtil Eos grumt ham vækker
Af den himmelsksøde Lyst,
Og til Havets Seng, den kolde,
Driver fra den elsktes Bryst.

For de lykkelige tvende
Treti Solmaal snart faar Ende,
Der med stjaalne Glæder gaar,
Som en Brudenat, hvis rige
Lyst selv de udødelige
Attraar, skønt med Gudekaar.
DEN ret aldrig Lykken smagte,
Som den dyre Himmelfrugt
Ej ved Helvedsportens bratte
Gyselige Rand har pluk't.

Hesperus og Eos luer
Skiftevis paa Himlens Buer, —
Men de lykkelige saa'
Ikke Løvets Smykke dale
Mens fra Nordens frosne Sale
Vint'ren kom, den barske, graa.
Glade saa' de Dagens Kresløb
Kortne altid mere brat.
Zeus forblindede de takked
For hver længre Elskovsnat.

Og alt Himmelvægtens Skaaler
Dagen ens med Natten maaler.

Paa sin Borg i Aftnens Stund
Møen stod med vagtsomt Øje
Skued Solens Heste bøje
Hastigt ned ad Himlens Rund.
Havet laa saa blidt og stille
Som et blankt, uplettet Glar.
Intet sagte Vindpust rørte
Fladen, som Krystallet klar.

Og Delfiners muntre Skare
Spøgte i det sølverklare
Element, de fik til Hjem;
Og i graaligt dunkelt Følge
Af den køle, lette Bølge
Thethys' Døtre dukker frem.
Disse er alene Vidner
Til den skjulte Elskovspagt,
Men paa deres Tunger evigt
Hekate sit Segl har lagt.

I sin Skønhed Havet hviler,
Og med henrykt Sans hun smiler,
Smigrer det med Stemme huld:
»Skønne Gud! kan Du bedrage?
Jeg for Klaffer vil anklage,
Hvem Dig kalder svigefuld.
Menneskenes Slægt er troløs,
Grusomt er en Faders Bryst,
Men Dig rører Elskovs Vaande,
Mild og blid Du skænker Trøst.«

»Paa det øde Fjæld i Borgen
Maatte ensom jeg med Sorgen
Visne hen i bitter Harm.
Men paa Ryg Du vilde bære
Uden Bro og Baad den kære
I min længselsfulde Arm.
Vel Dit Svælg maa volde Rædsel
Og Din vilde Brusen Skræk,
Men Dig ydmyg Elskov beder,
Og Dig tvinger Helten kæk.«

»Thi og Dig, som raader Voven,
Ramte Eros, da foroven
Paa den gyldne Vædders Ryg
Helle ved sin Broders Side
Ungdomsyppig Du saa ride
Højt i Luftens Rige tryg.
Brat af hendes Ynde henrykt
Greb Du fra Din dunkle Grund
Og fra Væd'rens Ryg den faure
Drog Du ned til Havets Bund.«

»Nu udødelig hun bygger
I den vaade Grottes Skygger
Hædres med Gudindenavn.
Bange Elskovs Sag hun fremmer,
Dine grumme Lyster tæmmer,
Hjælper Sejleren i Havn.
O Gudinde! skønne Helle,
Salige! Dig beder jeg,

Bring mig dog i Dag den elskte
Atter hid ad kendte Vej!« —

Vandene alt flyder dunkle,
Og hun lod sin Fakkelfunkle
Højt fra Svålen, trindt og vidt,
At dens Flamme skulde møde
Ham, den kære, paa den øde,
Svare Færd, som før saa tit.
Fjernt det suser og det drøner,
Skummelt svulmer Bølgens Top,
Alle klare Stjerner slukkes
Og et Uvejr drager op.

Over Pontos hen saa vide
Ruger Nat, og Regn i stride
Strømme styrter ned fra Sky,
Glimt paa Glimt i Luften lyser,
Alle vrede Storme fnyser
Frem fra deres Klippely.
Væltende uhyre Vandsvælg
Voldsomt fra den dybe Grund,
Gabende som Helveds Kæber
Spiler Havet op sin Mund.

»Ve os, ve!« med Graad den arme
Jamrer, »Zeus! Du Dig forbarme!
Ak, dumdristig var min Bøn.
Hvad om Guderne mig hørte
Og det falske Hav forførte
Ham til Trods mod Stormens Døn!

Alle de søvante Fugle
Drager hjem paa ilsom Flugt,
Alle stormforfarne Snækker
Flygter til den sikre Bugt.«

»Ak! forvist han kækt har prøvet
Vovespillet, ofte øvet,
Thi en mægtig Gud han lød,
Thi han tog i Afskedsstunden
Elskovs dyre Ed i Munden,
Som kun indfri's ved hans Død.
Ve! i denne Time kæmper
Han med Stormens Raseri,
Under ham en Afgrund gaber
Og han slynges vildt deri.«

»Falske Pontos! med din stille
Flade Du bedrog os ilde,
Nys Du laa i spejlblank Ro.
Dine lumske Bølger hviled,
Og af Dig forraadt han iled
Til Dit svigefulde Bo.
Nu, da hver en Udvej stænges
Midt i Dine Strømmes Kast,
Slipper Du mod den bedragne
Alle Rædsler løs i Hast!«

Vejret vokser i sin Vælde,
Højt imod de stærke Fjælde
Skummer Brændingen med Brag.
Klippens Væg med Gny den rammer.

Snækken, selv af Egestammer,
Maatte splintres her til Vrag.
Og i Stormen slukkes Faklen,
Lyset paa den mørke Færd.
Angest truer hist paa Dybet
Og ved Landingsstedet her.

Hun sin Bøn til Kypris vender,
At hun Bølgens Rasen ender,
Stiller Stormen naadefuld,
Lover de utæmmelige
Barske Vinde Ofre rige,
Ja en Tyr med Horn af Guld.
Hver Gudinde i det Dybe,
I det Høje hver en Gud,
Trygler hun at gyde Oljens
Milde Strøm i Svælget ud.

»Hører Du jeg angstfuld kalder,
Stig da fra de grønne Haller,
Salige Leukothea!
Tit paa Vande stormoprørte
Sejleren Du naadig hørte,
Blev hans Frelserinde da.
Du Dit hellige Slør ham række,
Understærkt dets Væv er lagt.
Hvo det bærer bliver uskadt
Over Afgrundssvælget bragt!« —

Og de vilde Storme viger,
Straalende paa Hvælvet stiger

Eos' Gangere paany,
Og sit vante Leje finder
Voven, hvor den stille rinder,
Muntert smiler Hav og Sky.
Sagtere nu Bølgen skvulper
Imod Klippens Fod ved Strand,
Roligt vuggende den bærer
Blideligt et Lig i Land.

Ja, HAM er det, som vil holde
Eden, selv med Læber kolde,
Og hun kender straks sin Ven.
Intet Klageskrig der lyder,
Ingen Taare hun udgyder,
Stirrer kun fortvivlet hen.
Trøstesløst imod det øde
Dyb hun ser, mod Æthren rød,
Og det blege Aasyn lyser
Af en ren og ædel Glød:

»Høje Magter! jeg erkender,
At med skaanselsløse Hænder
Eders Ret I kræver hel.
Kort paa Jord jeg skulde bygge,
Men jeg smagte dog dens Lykke,
Og jeg fik den bedste Del.
Her i Livet, Afrodite!
Var jeg Din Præstinde tro,
Og i Dødens Stund jeg kommer
Til Dig som et Offer fro.«

Kaabefligene som Vinger
Vidt sig spreder, da hun springer
Ned fra Taarnets Rand i Hav.
Gudens Bølgerækker bløde
Løfter højt de hellige døde,
Og han selv er deres Grav.
Med sit Rov tilfreds han iler,
Gyder saa med muntert Mod
Af den aldrig tømte Urne
Sin ustandselige Flod!

GRÆKENLANDS GUDER.

a I raaded end den skønne Verden
Og i bløde Ledebaand med Lyst
Styred saligtglade Slægters Færden,
Skønne Væsner hist fra Sagnets
Kyst,
Da man Eders Frydealtre bygged,
— Ak, langt andet, andet var det da,
Mens Dit Tempel man med Blomster smykked,
Venus Amathusia!

Da den barske Sandhed kunde hylle
Sig endnu i Digtets Trylledragt, —
Gennem Skabningen flød Livets Fylde,
Sans var i det sanseløse lagt!
For Naturen elskovsvarm at favne
Gav man den en Adel, rig og stor;
Intet aabent Øje skulde savne
Fjernt og nær en Guddoms Spor.

Hvor en Ildbold uden Sjæl og Tanke
Nu paa Himmelbuen kreser om,
Fordum paa sin Vogn, den gyldenblanke,
Helios i stille Højhed kom.
Disse Bjærge hused Oreader,
Træet her var en Dryades Hjem,
Og af Skaaler yndige Najader
Sølvervand lod sprudle frem.

Dette Laurbærtræ har Føbos jaget,
Niobe i Sten forstummed her.

Og i disse Siv har Syrinx klaget,
Filomele græd i Lunden dér.
Hist i Bækken fra Demeters Øje
Taarer for Persefone flød hen.
Kypris, uden Svar, fra disse Høje
Kaldte paa sin skønne Ven!

Til Deukalions Slægt paa Luftens Vinge
Daled tit de Himmelske i Løn,
Pyrrhas skønne Døtre at betvinge
Greb til Hyrdestaven Letos Søn.
Mennesker og Guder og Heroer
Samled Eros i en liflig Pagt,
— Mennesker og Guder og Heroer
Hylded Afrodites Magt.

Med Forsagelse i Savn og Smerte
Spotted Eders muntre Dyrker kækt.
Kun lyksaligt skulde slaa hvert Hjerte,
Kun med Lykkens Børn I var i Slægt.
Den Gang var det skønne helligt ene,
Uden Sky en Gud hver Glæde nød,
Hvor den kyske, rødmende Kamene,
Og hvor Gratierne bød.

Eders Templer som Paladser straaled,
Og til Eders Pris man Kampspil drev,
Naar paa Isthmen drønende til Maalet
Vognen fo'r og Lauren vundet blev.
Skønt henslyngede, besjælte Danse

Rundt det smykte Alter gik i Vaar,
Eders Pande pryded Sejerskranse,
Roser dufted i Jert Haar.

Euøiraab fra Thyrsens muntre Svinger
Og det prægtigtstolte Panterspand
Meldte lydt den store Glædebringer, —
Faun og Satyr tumlende foran!
Rundt ham raser vilde Bakkantinder,
Deres Danse priser Vinens Glød.
Værten selv med sine brune Kinder
Byder gavmild Skaalen sød.

Naar i Døden Øjet skulde briste
Ingen rædsom Knokkelmand der stod;
Med et Kys svandt Livets Pust, det sidste,
Genien sin Fakkelt synke lod.
Han, der Underverdens Vægtskaal førte,
Han var selv en jordisk Kvindes Søn,
Thraciens Skjald Erinnyerne rørte
Ved sin Klage smerteskøn.

I Elysions Lunde fro tilbage
Skyggerne de kendte Glæder vandt,
Trofast Elskov fandt hver trofast Mage,
Og Vognstyreren en Bane fandt.
Atter Linos' søde Sange lyder,
Sin Alcestis favner ømt Admet,
Hos sin Ven Orestes glad sig fryder,
Ved sin Bue Filoktet.

Større Kamppris ildned den, som prøved
Dydens Væddebane, hed og lang.
Heltene, som herligt Størværk øved,
Til de Saliges Olymp sig svang.
Gudes karen hylded Kæmpen gerne,
Som de døde fried ud af Grav;
Ledet af Olympens Tvillingstjerne
Sejleren fo'r over Hav. —

Skønne, svundne Verden, — ak! hvi maatte
Du forgaa, Naturens unge Vaar?
Nu de underfulde Spor, Du traadte,
Kun i Sagnets Tryllerige staar.
Dødstavst sørger nu al Jordens Egne,
Øjet skuer ingen Guddom mer.
Af et livsfrisk Billed alle Vegne
Nu kun Skyggerne jeg ser!

Disse favre Blomster maatte falde
For den kolde, barske Storm fra Nord.
At berige en imellem alle
Gik til Grunde dette Gudekor.
Sorgfuld jeg mod Buen ser foroven;
Dér, Selene! Du ej mere staar,
Kalder gennem Lunden, over Voven,
— Ak! ej længer Svar jeg faar.

Fremmed for de Glæder, den mig byder,
Blind for al sin egen Skønhedsglans,
Ej bevidst den Aand, hvis Bud den lyder,

Iskold, naar den tryller al min Sans,
Ligegyldig for sin Kunstners Ære,
Som et dødt Pendulslag i et Ur,
Maa den Tyngdelovens Trældom bære,
Den gudplyndrede Natur! ,

For i Morgen nyfødt at oprinde
Kaster den i Dag sig Graven selv,
Lader Maanen om sin Ten sig vinde
Evigt op og ned paa Himlens Hvælv.
Guderne til Sagnets Land er draget,
Deres Ledebaand er sønderslidt,
Gammelklog har dem en Klode vraget,
Som i Luften svæver frit.

Ja, de vendte hjem, og alt blev øde,
Thi alt stort og skønt med dem svandt hen,
Hver en livsfrisk Klang og Farve døde,
Kun et ligkoldt Ord vi har igen.
Revne bort af Tidens Strøm de svæver
Over Pindos fjernt for Aandens Blik,
Thi udødeligt i Sang kun lever,
Hvad i Livet først forgik!

IBYKOS'S TRANER.

IL Vognkamp og til Væddesangen,
Der samler ved Korinth paa
Tangen
De græske Stammer fro, — didhen
Drog Ibykos, den Guders Ven.
Apollon gav ham Sangergaven,
En Mund, som ejed søde Kvad,
Og, fyldt af Guden, han ved Staven
Fra Rhegium drog fro og glad.

Alt har fra Bjærgets Kam, den høje,
Akrokorinthos han for Øje.
Med hellig Gysen i sit Sind
Han i Poseidons Lund gaar ind.
Paa ensom Færd ham kun ledsager
En Tranesværm, der lang og graa
Mod Sydens fjerne Egne drager,
Det varme Himmelstrøg at naa.

»Velkommen, Venner! som i Følge
Drog med mig over Havets Bølge.
I varsler Lykke mig, og Held.
Min Lod som Eders er. Nu vel!
Vi kommer begge fra det fjerne,
Et venligt Tag vi leder om.
En gæstfri Vært da huse gerne
Den fremmede, som til ham kom!«

Han skrider frem, helt let i Sinde,

Og er i Skovens Tykning inde, —
Da standser pludselig hans Gang
To Mordere paa Stien trang.
Til Forsvar maa han nu sig vende,
Dog snart er Haanden mat og lam,
Kun vant til Harpens Streng at spænde,
Ej Buestrengen stærk og stram.

Han Jord og Himmel højt paakalder,
— Men kun den hule Genlyd gjalder.
Hvor langt han sender end sin Røst
Er al Ting lige stilt og tyst.
»Saa skal jeg Aanden da opgive
Forladt og i et fremmed Land,
Og Uslinger mig her undlive,
Hvor ingen Ven mig hævne kan!«

Haardt saaret segner han i Skoven. —
Da bruser Tranerne foroven.
Han hører, kan ej længer se,
De nære Stemmer skrige Ve.
»I Traner, som deroppe svæver,
I vidne skal om dette Mord,
Naar ingen anden Røst sig hæver!«
Hans Øje brister med det Ord. —

Det nøgne Lig snart bliver funden
Af Saar bedækket hist i Lunden,
Og Vennen i Korinth med Skræk
Genkender straks de kære Træk.

»Og skal jeg atter saa Dig finde!
Jeg haabed dog med Fyrrens Krans
Din Digterpande at omvinde,
Bestraalet af Din Hæders Glans!«

Højt jamrende hver Gæst det hører,
Hvem hid Poseidonsfesten fører.
Al Hellas sørger, ret som om
Enhver har tabt den Sanger from.
Og Folket stormende omringer
Prytanen, lig en oprørt Flod,
Og vil, at man den dræbte bringer
Sonoffer med hans Morders Blod.

Dog; hvor vel finde og forfølge
Det Spor, som midt i Mængdens Bølge,
Der strømmed hid til Festens Pragt,
Faar Nidingen for Dagen bragt?
Mon Skjalden sank for Røverhænder?
Faldt han vel for en Avindsmand?
Alene Helios det kender,
Der straaler over Hav og Land.

Maaske han drister sig at vandre
I Skaren mellem alle andre,
Og mens ham søger Hævnens Arm,
Sit Rov han nyder uden Harm.
Maaske ved selve Templets Døre
Han trodser Zeus med skamløst Sind,
Og lader sig med Strømmen føre,
Som myldrer i Theatret ind.

Thi Bænk ved Bænk indtil den sidste
— Det er som Søjlerne vil briste —
Hidstævnede fra fjern og nær
De græske Stammer dvæler her.
Det klinger dumpt som Bølgebruset
I Vrimlen, myldrende og tæt,
Og op mod Skyen vokser Huset
I kække Buer, frit og let.

Hvem kan de Folk og Mænd vel nævne,
Som mødes her til venligt Stævne,
Fra Kekrops' By, fra Aulis' Strand,
Fra Fokis, fra Spartanerland,
Fra Asiens de fjerne Kyster,
Fra alle Øer hid de fo'r,
Og lytter tavse til de Røster,
Som toner i et rædsomt Kor, —

Som efter Skik fra gamle Tider,
Fra Scenens Baggrund langsomt skrider.
Afmaalt, højtideligt i Ring
Theatret vandrer de omkring.
Saa ganger ikke Jordens Kvinder,
Dem fostred intet Støvets Hjem,
Blandt Menneskenes Slægt man finder
Ej Kæmpeskikkelser som dem.

Dem kulsort Kappen slaar om Lænder,
Hver svinger højt med Knokkelhænder
En Fakkelt med et skummelt Skin;

Ej farver Blodet deres Kind.
Og medens Menneskenes Isse
Af Haaret venligt flagres om,
Man Øgler, Slinger ser hos disse,
Som hvæser med giftsvullen Vom.

Og alt mens de i Kres sig slynger
I Kor et rædsomt Kvad de synger,
Til Hjertet skærende det gaar,
Og Bandsord om hver Niding slaar.
Betagende og vildt sig hæver
Erinnyernes grumme Sang,
Igennem Marv og Ben den bæver
Og taaler ikke Lyrens Klang.

»Vel den, som fri for Skyld og Brøde
Kan nyde Barnets Fred, den søde!
Til ham vor Hævn har intet Bud,
I Livet frit han gaar sit Skud.
Men ve, ve den, hvem Udaad tynger,
Som øved Morderdaaden frækt,
Vi til hans Saaler fast os klynger,
Vi, Nattens frygtelige Slægt!«

»Og vil ved Flugten han sig dølge,
Vi skal bevingede ham følge,
Med Snarer hilder vi hans Fjed,
Saa brat til Jord han styrter ned.
Vi jager ham utrættelige,
— Ved ingen Anger sones vi —

Beständig til de dødes Rige,
Selv dér vi slipper ham ej fri!«

Saa høres de i Dans at sjunge,
Og Dødens Tavshedsvægt, den tunge,
Opfylder Huset, som om her
Den strenge Guddom selv var nær.
Og efter Skik fra gamle Tider
I Kres omkring Teatrets Rund
Afmaalt, højtideligt de skrider,
Og svinder i den dunkle Grund.

Og mellem Skin og Sandhed svæver
Hvert Bryst endnu i Tvivl, og bæver,
Lovprisende den strenge Magt,
Der i det skjulte holder Vagt,
Som fletter Skæbnens dunkle Knuder,
Ufattelig for Sind og Sans,
Og sig i Hjertets Dyb bebuder,
Men fly'r for Solens klare Glans. —

Da øverst oppe fra der lyder
Med èt en Røst, som højt udbryder:
»Se dèr, Timotheus, se dèr
Er Ibykosses Tranehær!«
Brat mørknes nu den klare Himmel,
Og over Skuepladsen bort
Man drage ser en Tranevrimmel
I talløs Mængde, graaligsort.

»Hvad, — Ibykos?« Da atter høres
Det dyre Navn hver Barm oprøres.
Som Bølge imod Bølge slaar
Fra Mund til Mund det hurtigt gaar.
»Vor Ibykos, begrædt og savnet,
Hvem Morderhænder grusomt slog?
Hvad han? hvi nævned Manden Navnet?
Hvad er der med det Tranetog?«

Og stedse højere det klinger, —
En Anelse paa Lynets Vinger
Hvert Hjerte griber: »giv kun Agt!
De vrede Eumeniders Magt!
Den fromme Sanger bliver hævnnet.
Hans Morder selv sig røbet har.
Grib derfor den, som Ordet nævned,
Og den, til hvem det rettet var.«

Ham næppe Ordet er udfaret
Han ønsked dybest det bevaret;
Men paa den rædselsblege Kind
Man ser det skyldbevidste Sind.
Til Dom man slæber straks de tvende,
Paa Scenen bliver Retten sat,
Den fule Daad de maa bekende,
Af Hævnens Lynslag ramte brat!

DYKKEREN.

VO drister sig, Svend eller Rid-
der prud,
At dykke til Svælgets Bund?
Et gyldent Bæger jeg kaster derud,
— Se, alt er det slugt af den sorte
Mund.

Den, som det henter op fra dets Leje,
Han maa det beholde; det er hans Eje!«

Og Kongen slynger, som Ordet er sagt,
Fra Klippen, der stejlende brat
Hænger ud over Havet, endeløst strakt,
I Malstrømmens Hyl den dyre Skat.

»Atter jeg spørger, hvo er den gæve,
Som tør mit Bæger fra Dybet hæve?«

De Svende og Riddere lytter dertil,
Og ingen løfter sin Røst;
De ser paa Bølgenes fraadende Spil,
Og til den Kamppris har ingen Lyst.
For tredie Gang høres Kongen sige:
»Er der slet ingen, som ned tør stige?«

Dog, ingen mæler endnu et Ord.
— Og en Adelsvend, blid og kæk,
Fremtræder af Væbnernes bævende Kor
Og lægger Bælte og Kappe væk.
Og Mændene alle, Jomfruer og Fruer
Paa den herlige Yngling med Undren skuer.

Og som han nu træder til Randen hen
Og kaster i Svælget sit Blik,
Malstrømmen brølende slap igen
Vandene, som i dens Hvirvler gik,
Og ret som naar fjerne Tordenskrald brummer
Fra det mørke Skød tilbage de skummer.

Og det bobler og hvisler og syder i Kamp,
Som naar Ilden sig blander med Vand;
Højt sprøjter mod Himlen den kogende Damp,
Og Bølgerne fremvælder, Rand ved Rand,
Et endeløst Tog uden Træthed og Møde,
Som om Havet et andet Hav vilde føde.

Dog endelig stilles den vilde Magt,
Og sort, af det hvide Skum,
Aabnes forneden en gabende Skakt,
Bundløs, som gik den til Helvedes Rum,
Og man ser, hvor Brændingens Vover suges
Ned i den hvirvlende Afgrund, og sluges.

Nu rask, før Braadets Tilbagegang,
Den Yngling befaler sig Gud;
Trindt lyder et Skrig med Rædselens Klang,
Alt droges i Strømmens Kresløb han ud.
Og lønligt fjæles dernede paa Bunden
Den dristige Svømmer; han er forsvunden.

Og over Vandene bliver det tyst,
Hult bruser kun Dybet endnu,

Og skælvende lyder saa mangel Røst:
»Farvel, højhjertede Yngling, Du!« —
Og hulere, hulere stiger mod Fjældet
De hylende Brøl dernede fra Vældet. —

Og kasted Du selve Kronen hen
Og sagde: den Krone skøn
Skal smykke hans Isse, som henter den!
Mig lysted dog ikke den dyre Løn.
De hylende Afgrundes rædsomme Gaader
Ingen levende, lykkelig Sjæl forraader!

Vel mangt et Fartøj med hvirvlende Hast
Fo'r skraat i Havdybet ned,
Men kun som Vragstumper Køl og Mast
Sig op af de graadige Vande stred. —
Og højere, alt som naar Stormene suser,
Det nærmere, altid nærmere bruser.

Og det bobler og hvisler og syder i Kamp,
Som naar Ilden sig blander med Vand,
højt sprøjter mod Himlen den kogende Damp,
Og Bølgerne fremvælder, Rand ved Rand.
Og som naar fjerne Tordenskrald brummer
Fra det mørke Skød tilbage de skummer.

Og se! fra det skumle, gyngende Hjem
Det løfter sig svanevidt,
Og en Arm og en skinnende Hals dukker frem
Og ror sig mod Bredden, kraftigt og frit.

Ham er det, og højt i sin Venstre bringer
Han Bægeret, som han jublende svinger.

Og han aanded dybt af sit fulde Bryst
Og hilsed den himmelske Dag,
Og alle tilraabte hinanden med Lyst:
»Han lever! han blev ej i Malstrømmens Brag!
Fra Graven, fra Hvirvlerne grumme og vilde,
Han frelstes; hans Liv gik ikke til Spilde!«

Og han kommer, og alle priser hans Id,
Og han synker sin Konge til Fod,
Og rækker ham knælende Bægeret hid,
Og Kongens Datter, saa favr og saa god,
Deri den funklende Drue gyder,
Og vendt mod Kongen nu Svenden udbryder:

»Hil Kongen! lad alle med Fryd i Hu
Det rødmende Lys aande ind!
Afgrunden dernede er fuld af Gru;
Ej friste Mennesket Gudernes Sind
Og begære ret aldrig at skue det fule,
De naadigt med Nat og Rædsel vil skjule!«

»Det rev mig med sig, som Lynet snart,
Da sprudled fra Klippens Skakt
En Kilde imod mig med rasende Fart,
En Dobbeltstrøm greb mig med vældig Magt,
Og førte mig rundt i kresende Bølge
Med svimlende Hast, og jeg maatte følge.«

»Da viste mig Gud, til hvem jeg skreg
I den højeste, grulige Nød,
En Klippe, som op fra Havdybet steg;
Den greb jeg og undgik den visse Død.
Dér Bægeret hang paa Korallen, den spidse,
Ellers til Bunds var det sunken tilvisse.«

»Thi under mig bjærgdybt med Purpurskær
End Mulmet uendeligt laa,
Og slumred end Øret for evigt dør,
Dog gysende Øjet dernede saa'
Firben og Øgler og Salamandre
Røres i Helvedet mellem hverandre.«

»Sort vrimlede dér i afskyelig Flok,
Og ækelt klumpede op,
Stenfisken og den broddede Rok,
Og Hammeren med den vanskabte Krop,
Og truende viste mig Hajen Tænder,
Det fæleste Udyr, som Havet kender.«

»Dør hang jeg og vidste i dette Dyb
Fra Menneskers Hjælp mig skilt,
Det eneste følende Bryst mellem Kryb,
Alene, hvor alt er saa græsselig stilt,
Langt, langt under alle Menneskestemmer
Blandt de talløse Misfostre, Havet gemmer.«

»Da gyste min Sjæl, — og hundredefold
Paa en Gang det krøb og kom,

Vil snappe mig, — lammet af Gru mit Hold
Jeg slap i Korallen, jeg klamred mig om.
Straks Hvirvlen med fnysende Larm mig fatter.
Det blev min Frelse, jeg løftedes atter.«

— Og Kongen lytter og undres derved
Og siger: »Du Bægeret vandt,
Og denne Ring jeg skænker Dig med,
Hvori der straaler en skøn Demant,
Naar atter Du prøver, og kan mig sige,
Hvad dybest sig skjuler i Havets Rige.«

Da mæler hans Datter saa blid og mild,
Ømhjertet, som Kvindernes Slægt:
»Nok være, min Fader! det grusomme Spil,
Hvad ingen voved, det voved han kækt.
Og kan Eders Hjertes Lyst I ej tæmme,
Lad Ridderne Væbneren da beskæmme!«

Da griber Kongen Bægeret brat
Og kaster i Malstrømmen hen:
»Og skaffer Du mig paany det fat,
Den ypperste er Du blandt mine Mænd,
Og endnu i Dag Du for Alteret leder
Hende, der for Dig saa mindelig beder.«

Da griber med himmelsk Magt det hans Sind,
Kækt flammer hans Øjnes Lyn,
Og han skuer den favres blegnende Kind,
Han ser hende daane, — o hvilket Syn!

Den liflige Pris ham lokkende tvinger,
— Og paa Liv og Død i Havet han springer

Vel høres Brændingen vild og vred, —
Foran gaar de tordnende Brag;
Da sænker et elskende Øje sig ned,
Og Voverne vælter sig, Slag i Slag.
Op og ned, hid og did man ser dem jage, —
Men ingen med Ynglingen kommer tilbage! —

KAMPEN MED DRAGEN.

VI strømmer Mængden, tæt og bred,
Ad Byens lange Gader ned?
Mon Ilden over Rhodus bruser?
Det lyder, som naar Stormen suser.
Og hvor de trænges, fler og fler,
En Ridder højt til Hest jeg ser.

Og bag ham, — hvem har vel set Mage? —

Et Udyr slæber man, en Drage
Med Gab af Krokodillens Art,
Hvori den hvasse Tandrad sidder,
Og undrende betragter snart
Man Dragen, snart den unge Ridder.

Det klinger tusindfold i Kor:

»Se her den Lindorm, led og stor,
Som Hjord og Hyrde overvælded,
Og se den Helt, der kækt den fælded!
Vel mangen før med Mod i Bryst
Sig voved til den svare Dyst,
Men ingen af dem saa' man siden.
Pris være ham, som vandt i Striden!«
Til Klostret gaar det store Tog,
Hvor Sankt Johannes Døbers Orden,
Hospitaliterne, til klog
Beslutning just er samlet vorden.

Og for den ædle Mester hen
Beskeden gaar den Ungersvend.
Højt raabende den vilde Mylder

Hvert Trin paa Galleriet fylder.
Og han til Orde tager nu:
»Jeg kom min Ridderpligt i Hu:
Den fule Øgle, som har plaget
Det hele Land, min Haand har slaget.
Nu Vandringsmandens Vej er fri,
Trygt Hyrden hos sin Hjord kan hvile,
Den Pilgrim from ad Klippens Sti
Til Underbilledet kan ile.«

Men Fyrsten stirrer paa ham stift:
»Du øved vel en Helts Bedrift,
Thi Modet er en Ridders Ære,
Og Du har vist Dig kæk at være.
Dog, nævn den Pligt, som først anstaar
Den Ridder, som for Kristo slaar
Og lod med Korsets Pryd sig tegne.«
— Da maa vel alle Kinder blegne!
Men Ungersvenden sømmeligt
Genmæler rødmende, sagtfærdig:
»At lyde er hans første Pligt.
Kun det ham gør til Smykket værdig.«

»Og denne Pligt, min Søn!« med Vægt
Ham svarer Fyrsten, »brød Du frækt.
Den Kamp, som var forbudt i Loven,
Den dristed Du Dig til forvoven!«
»Døm, Herre! først, naar alt Du ved,«
Han siger nu med stor Besked.
»Ej ubetænksom stred jeg hist,

Hvor Dragen laa i Sumpen lejret,
Jeg brugte Klogskab, øved List,
Kun derved jeg i Kampen sejred.«

»Alt var fem Riddere, vor Tros
Og hele Kristenhedens Ros,
For deres Mod et Offer vorden,
Da Kampen Du forbød vor Orden.
Men i mit Hjerte Sorg og Skam
Og heftig Stridslyst jeg fornam.
Ja, selv ved Nat med lukket Øje
Jeg drømte mig i Kampens Møje.
Og hver Gang Morg'nen dæmred ind
Og bragte Bud om nye Plager,
Vildt greb Forbitrelsen mit Sind,
Og min Beslutning rask jeg tager.«

»Jeg sagde til mig selv: Hvad Dyd
Er Ynglingens og Mandens Pryd?
For hvilke Storbedrifter priser
Man Heltene i gamle Viser,
Der højt til Guders Ry og Rang
I Hedendommens Nat sig svang?
For Udyr rensede de Verden
I eventyrlig dristig Færden,
Mod Løver uforsagt de gik,
I Kamp de Minotaurer mødte,
Hvis arme Ofre Frihed fik.
De klaged aldrig, naar de blødte.

»Er Saracenen da kun værd
At fældes af den Kristnes Sværd?
Er han kun falske Guders Fjende?
Nej, Verden som sin Helt ham finde!
Fra hver en Vaande, Nød og Harm
Han frelse maa med vældig Arm.
Men Kløgt bør staa ved Modets Side
Og List i Pagt med Styrke stride. —
— Saa tænkte jeg og ensom drog
Og spejded Dragens Vej fra Grunden,
Til som et Lyn min Sjæl det slog,
Jeg raabte glad: jeg har det funden!«

»For Dig med Bøn jeg traadte frem:
Mig lyster nu at fare hjem!
Du, Herre! min Begæring hørte,
Rask over Hav mig Snækken førte.
Og knap paa Hjemmets Kyst jeg stod
Før ved en Kunstners Haand jeg lod
Et Dragebilled sammenføje.
Hvert Træk var efterlignet nøje.
Den lange Krop med Vægtens Tryk
Paa fire korte Fødder lægges,
Skælpansret slutter om dens Ryg,
Hvorafter den græsseligt bedækkes.«

»Dens Hals er lang og fremstrakt gjort,
Og rædsomt, lig en Helvedsport,
Som om den Bytte efterstræber,
Den aabner graadigt sine Kæber,

Og dybt i Svælget skuer man
Som skarpe Brodde Tand ved Tand.
Dens Tunge er som Sværdets Spidse,
Lyn spruder Øjets smalle Ridse,
Og slangeformet bugter sig
Dens Stjært som en uhyre Slynge,
Der i en Knude frygtelig
Kan fast til Mand og Hest sig klynge.«

»Helt grant jeg alting fører ud,
Og i en graa og hæslig Hud
Det er halvt Orm, halvt Dragen lede,
Som i en Giftsump har sin Rede.
Da Billedet nu færdig var,
Af Dogger vælger jeg et Par,
Der stærke, rappe, aldrig bange
Uroksen jaged mange Gange.
Dem hidser jeg mod Øglen brat,
Og rasende de den anfalder.
Med skarpen Tand de griber fat
Og lystrer villigt, naar jeg kalder.«

»Og dèr, hvor Bugen blød og sid
Laa blottet for de hvasse Bid,
Jeg lærer dem af alle Kræfter
At sætte Tænderne, hvorefter
Jeg selv, bevæbnet med mit Spær,
Bestiger min Araber kær,
Som fra en ædel Race stammer,
Og den til Vrede ret opflammer.

Mod Ormen sprænger jeg i Hast
Og giver Hesten skarpe Spor.
Jeg sigter, gør et Lansekast
Som om jeg Dragen gennemborer.«

»Skønt Hesten stejler højt af Frygt
Og Skummet staar paa Bidslet tykt,
Og mine Hunde bange render,
De sig tilsidst til Synet vænner.
Saa øver jeg mit Værk med Flid
I trende Maaneskifters Tid,
Og da de alt nu ret begriber,
Jeg dem til hurtig Fart indskiber.
Det er tre Morgner siden kun
Jeg atter landed her paa Kysten,
Og knapt jeg undte mig et Blund, —
Mig længtes efter Kæmpedysten.«

»Thi i mit Hjerte brændte hed
Den Sorg, som Landet atter led, —
Vildfarne Hyrder nys var blevne
Ved Sumpen grusomt sønderrevne,
Og jeg beslutter rask min Daad,
Kun Hjertet tog jeg med paa Raad.
Jeg mine Svende fluks tilsiger
Og paa min gode Ganger stiger.
Fulgt af det flinke Doggepar
Ad Veje lønlige og øde,
Hvor Daaden ingen Vidner har,
Jeg rider Fjenden kækt i Møde.«

»Kapellet, Herre! kender Du,
Som Mesteren med dristig Hu
Højt paa den Klippetop lod rejse,
Der over Øen langt ses knejse.
Helt smaat og ringe ser det ud,
Men huser dog en Kraft fra Gud:
Maria med Barn Jesus kære,
Hvem de tre hellige Konger ære.
Tre Gange treti stejle Trin
Sig Pilegrimmen træt bevæger,
Men har han naa't den svimle Tind
Hans Frelzers Nærhed straks ham kvæger.«

»En Grotte tæt ved hint Kapel
Er indsprængt i det haarde Fjeld.
Did Solens Straaler aldrig trænger,
Dér Pødens klamme Taager hænger.
Dér laa den grumme Orm i Mag
Og lured baade Nat og Dag.
Som Dragen dybt i Helveds Hule
Ved Kirkens Fod holdt Vagt den fule.
Og naar en sorgløs Pilgrim from
Slog ind paa Vejen langs med Kæret,
Den fra sit lumske Baghold kom,
Ham slæbte med og glubsk fortæred.«

»Til Klippens Top jeg stiger hist
Og knæler dybt for liden Krist,
Og renser Hjertet for dets Synder
Før jeg den haarde Leg begynder,

Hvornæst jeg i det høje Kor
I mine blanke Vaaben fo'r.
Jeg i min Højre Spydet fatter,
Og ned til Kampen gaar det atter.
Jeg byder Svendene Farvel
Og dem til Slut min Vilje siger,
Jeg Gud befaler nu min Sjæl
Og hastigt Gangeren bestiger.«

»Knap er jeg nede før paa Stand
Jeg hører Doggerne slaa an,
Og Hesten ængsteligt sig trykker,
Den stejler og tilbage rykker.
Thi foran, i et Nøgles Form,
Dér ringler sig den fæle Orm
I døsig Ro, mens Solen bager.
De tapre Hunde op den jager,
Men pilsnart flygter de igen,
Da den oplader sine Kæber
Og aander sine Giftpust hen
Med Hyl, som naar Schakalen flæber.«

«Dog faar jeg snart opmuntret dem,
Og rasende de styrter frem,
Imedens jeg mod Dyrets Lænder
Med kraftig Arm min Landse sender.
Men som den svage Pilegren
Den preller af mod Pansrets Ben,
Og før jeg kan mit Kast gentage
Min Ganger viger sky tilbage

For Øglens døvelsk onde Blik
Og for dens giftig kvalme Aande.
Vildt stejlede den baglængs gik,
Og jeg var stedt i Dødsens Vaande.«

Da springer rask jeg af min Hest,
Og Sværdet bruger jeg som bedst,
Men haardt er Pansret som en Klippe,
Jeg alle Hug og Slag ser glippe,
Og med sin Svans, af Harme fuld,
Den voldsomt fejer mig omkuld
Og alt sit vide Gab oplukker
Og efter mig dens Tænder hugger, —
Da Vreden Hundene gav Mod
Til i dens Bug sig fast at bide,
Saa hylende den oprejst stod
I sin uhyre Kval og Kvide.«

»Og før fra deres Bid den sig
Kan fri, jeg hastigt rejser mig,
Og dér, hvor Fjenden blot sig giver,
Jeg Sværdet ind til Fæstet driver
Og borer saa med Klingen om.
Frem vælde Blodets mørke Flom;
Den segner, og dens Kæmpekraller
Begraver mig, idet den falder,
Og Syn og Sans mig helt forgaar.
Da frisk jeg opslaar mine Blikke
Trindt om mig mine Svende staar,
Jeg Dragen i sit Blod ser ligge!« —

Bifaldets længe kvalte Lyst
Nu bryder frem fra alles Bryst,
Da Ridderen har sluttet Talen,
Og imod Hvælvingen i Salen
Gentoner som med Stormens Sus
Tifoldig Jubelraabets Brus.
Lydt fordrer selve Ordzens Sønner,
At Helten med en Krans man lønner,
Og i Triumf for alles Syn
Vil Folket føre sin Befrier.
Da rynker Mest'ren sine Bryn
Og slaar til Lyd, og alle tier.

»Den Drage,« mæler han, »der slog
Vort Land med Gru, Du tappert vog.
En Gud Du er for Folket vorden,
En Fjende blev Du af vor Orden!
En værre Orm Dit Hjerte bar
End Øglen, som Du fældet har.
Den Snog, som Hjerterne forgifter,
Som Splid og alskens Jammer stifter,
Det er Genstridighedens Aand,
Som frækt sig mod al Tugt oprører
Og sprænger hvert et Lovens Baand,
Til Undergang den Verden fører.«

»Man prise bør selv Tyrkens Mod,
Men lyde maa hver Kristen god.
Hvor Herren selv, med Guddomsmagten,
Sagtmodig gik i Tjenerdragten

Har Fædrene paa hellig Jord
Indstiftet denne Ordens Kor,
Hvis første Pligt er denne høje:
Den egne Viljes Trods at bøje.
Saa bort da fra mit Aasyn! gaa!
Dig lokked kun den tomme Ære.
Hvo Herrens Aag ej tager paa
Tør heller ej hans Korstegn bære!« —

— Da bruser det som Stormens Døn
I Mængden, og med deres Bøn
Vil Brødrene hans Dom formilde.
Men ned mod Jorden ser han stille.
Tavs lægger han sit Klædebon
Og kysser Mest'rens strenge Haand,
Og gaar. Men dennes Blik ham følger,
Sin Glæde han ej længer dølger.
Han raaber: »Søn, omfavn mig nu!
Du til den største Sejr fik Lykke.
Du tvang Dig selv med ydmyg Hu,
— Lad dette Kors til Løn Dig smykke!«

HANDSKEN.

ED Løvegaarden sidder
Med mangel ædel Ridder
Den gæve Kong Frans,
Og trindt paa Balkonen, den høje,
Til Lyst og Fryd for hvert Øje
Damernes liflige Krans.

Og som han løfter sin Finger
Fluks opspringer
En Burdør vidt.
Og med sindige Skridt
Ud af sit Rum
En Løve gaar,
Og ser sig stum
Omkring
I Ring,
Gaber og ryster sin Mankes Haar,
Og strækker sig
Og lægger sig.

Og Kongen vinker som før,
Og uden Tøven
Frem springer en Tiger
Fra en anden Dør.
Knap ser den Løven
Før højt den skriger
Og en truende Snirkel
Med Halen slaar

Og sky i Cirkel
Om Løven gaar,
Rækker Tunge og snurrer
Og rasende knurrer,
Og lægger sig hen.

Og Kongen vinker igen,
— Og det dobbelt aabnede Hus udspyr
To Leopard, kamplystne Dyr,
Der over Tigeren kaster sig brat;
Den griber med rasende Kløer dem fat.
Og Løven sig rejser og løfter sin Røst,
— Da bliver det tyst!
Og de grulige Katte med mordersk Natur
Lægger sig rundt paa Lur. — —

— Da lader fra Altanens Rand
Frøken Kunigunde, den Liljevand,
Midt mellem Løve og Tiger
Sin Handske falde ned.

Og spotsk til Ridder Delorges hun siger:
»Hr. Ridder! er Eders Elskov saa hed,
Som I mig tilsvor med mangen Ed,
— Nu, saa bring mig den Handske hist!«

Og Ridderen giver sig ingen Frist,
Med snare Fjed

Stiger han ned
Midt i Uhyrernes Kres, og bringer
Frøken Handsken med dristig Finger.

Da undres og gruer
Alle Riddere og ædle Fruer,
Og hans Pris genlyder fra hver en Mund.
Og med huldsalige Elskovsblikke
Modtager ham Frøken Kunigund, —
Hun vil hans Bejlen ej modstaa længer. —
Men Handsken i Ansigtet han hende slænger:
»Eders Tak, skøn Jomfru, begærer jeg ikke!«
— Og forlader hende i samme Stund!

GREVEN AF HABSBURG.

Oltidssalen i Akens Stad
Med kejserligt Purpurklæde
Kong Rudolf i al sin Vælde sad
Ved Kroningsgildet med Glæde.
Med Retterne kom Faltsgreven
fra Rhin,

Og Bøhmeren skænkede den perlende Vin.
De Kurfyrster, syv i Tallet,
Som Stjerner i Krans om den straalende Sol
Stod rundt om Verdensherskerens Stol
Og røgtede Æreskaldet.

Og hvor under Loftet Balkonen hang
Sig Folket frydefuldt trængte;
Lydt mellem Basunernes stærke Klang
Lød Raab fra den jublende Mængde.
Thi endt efter lang og fordærvelig Strid
Var Kejserløset, den rædsomme Tid,
Der var atter en Dommer i Verden.
Nu sidder ej Retten i Spydstagens Jærn,
Den svage og bange finder nu Værn
Mod de mægtiges rovgriske Færden.

Og Kejseren griber den gyldne Pokal,
Og med glade Blik han udbryder:
»Det prægtige Maaltid og Festen i Hal
Mit Kongehjerte vel fryder.
Dog savner jeg Skjalden med Tonernes Lyst,
Hvis søde Klang kan husvæle mit Bryst

Med høj og guddommelig Lære.
Saa var det fra Ungdommens Dage min Skik,
Og hvad jeg som Ridder til Sædvane fik
Vil som Kejser jeg ikke undvære.«

Og se! frem i Kresen af Fyrsternes Flok
Tren en Sanger i Kaaben den lange.
Som Sølv, det hvide, skinned hans Lok,
Henblegnet i Aaringer mange.
»I Guldstrengen slumrer den lifligste Klang,
For Kærligheds Løn sjunger Skjalden sin Sang,
Alt stort og alt skønt han berømmer,
Hvad Sjæl og Hjerte kan attraa som bedst,
— Men hvad mon paa Kejserens herligste Fest
At sjunge for ham sig sømmer?«

»Ej over Sangeren byde jeg tør,«
Nu Fyrsten smilende taler,
»En større Herre han lyde bør,
Som Time og Stund det befaler.
Som Stormen, der kommer og farer igen,
Og man véd ej hvorfra og ikke hvorhen,
Som fra Dybet de sprudlende Vover,
Saa udvælder Sangen af Sangerens Barm
Og vækker den Følelse, dunkel og varm,
Der i Hjertet underfuldt sover.«

Da Skjalden sin Harpe greb, og med Magt
Over Strengene Fingrene glede:
»En ædel Helt drog en Gang paa Jagt,

Den flygtige Gemse at bede.
Ham følger med Bue og Spyd en Dreng, —
Men som han nu over den grønne Eng
Paa sin vælige Ganger rider,
Han hører i Afstand en Klokke klar;
En Præst med Herrens Legem det var,
Foran ham en Messedreng skrider.«

»Da bøjer Greven sig ydmyg og from
Og blotter sit Hoved stille,
Og ærer med uskrømtet Kristendom
Forløsningens evige Kilde.
Men hen over Engen en Bæk sig vandt,
Opsvulmet af Regn saa strid den randt,
— Dér stansed de Vandringsmænd tvende. —
Dog rask lægger Præsten det hellige ned
Og er med afdragne Sko bered
At gaa gennem Vandet behænde.«

»Forbavset Greven sin Hest holder an
Og spørger: »Hvad er det, Du agter?«
»Herre! jeg gaar til en døende Mand,
Som hart efter Nadveren tragter.
Da Broen jeg naa'r over denne Bæk
Det styrtende Regnskyl har revet den væk
Alt paa sine strømmende Vover.
Men at den forsmægtende Sjæl i Fred
Maa fare, jeg vil til den anden Bred
Med nogen Fod vade over.«

»Da satte ham Greven højt paa sin Hest
Og gav ham den prægtige Tømme,
At han maatte vorde den syges Gæst
Og sit hellige Kald ej forsømme.
Paa Drengens Ganger den Herre god
Nu øver Jagten med lystigt Mod,
— Alt vid're er Klerken reden.
Men næste Morgen med Tak igen
Han bringer Hesten, og fører den
Til Fods ved Tøjlen beskeden.«

»Forbyde det Gud,« er Grevens Ord,
»At jeg som Jæger og Kriger
Den Ganger, som bar min Herre stor,
For Fremtiden mer bestiger.
Og vil Du ej have den selv, da maa
Den kun i Herrens Tjeneste staa,
Ham vorde den skænket og givet,
Som Ære og Gods mig forhværve lod,
Ham, hvem jeg skylder Legem og Blod
Og Aande og Helsen og Livet!« —

»Saa vil den almægtige Gud forvisst,
Der hører, hvad Fattigmand beder,
Jer krone med Ære som her, saa hist,
Som nu Han æres af Eder!
I er en Greve, mægtig og prud,
Hvis Riddernavn over al Svejts gaar ud,
Seks blomstrende Døtre Jer fryde.
Ja maatte — saa raabte han ildfuldt — ved dem

Seks Kroner til Eders Hus bringes hjem
Og de seneste Slægter pryde!« — —

— Dèr Kejseren sad med Haand under Kind,
Som gamle Minder ham rørte.
Da skued han Skjalden i Øjet ind
Og nemmed det Kvad, han hørte.
Han saa', det var Præsten, som for ham stod,
Og skjuler den strømmende Taareflod
I sin Kappes purpurne Flige.
Og alle paa Kejseren gav de Agt,
Og Greven de kendte, og loved Guds Magt,
Der styrer Alverdens Rige!

DEN TILSLØREDE BILLEDSTØTTE I SAIS.

N Yngling, hvem den hede Kund-
skabstørst
Til Sais i Ægypten drev, at lære
Den hemmelige Præstevisdom, havdt
Alt letnem gennemilet mangen Grad
Hans Videlyst ham altid førte vid're
Og Hierofanten styred næppe mer
Den utaalmodigt stræbende. »Hvad har jeg,«
Han sagde, »naar jeg ikke alting har?
»Er her maaske et mere og et mindre?
Er da din Sandhed kun lig Sansers Lyst,
En Sum, som man snart større og snart mindre
Kan eje, og bestandigt eje dog?
Tag blot én Tone fra en Harmoni,
Èn enkelt Farve bort af Regnens Bue,
Og Du beholder intet, naar Du mangler
Det skønne Hélt af Toner eller Farver.

Mens saa en Gang de sammen skifted Ord
De i en ensom Rundhal stille stod,
Hvor et tilhyllet, kæmpemæssigt Billed
Faldt Ynglingen i Øjnene. Forbavset
Han paa sin Fører ser og spørger ham: —
»Hvad mon vel skjuler sig bag dette Slør?«
»Sandheden!« »Hvad,« han bryder ud, »det er
Jo Sandhed kun, jeg søger, og just den
Man her bag Dækket holder for mig skjult!«

»I Rette med Gudinden gaa!« hans Mester
Nu bliver ved: »ej nogen dødelig

Tør fjerne Sløret, til jeg selv det løfter!« —
Saa lyder hendes eget strenge Bud.
Og den, som med vanhellig, skyldtung Haand,
Det hellige, forbudne løfter før,
Han — siger hun« — »Nu?« — — »Sandhed faar at se!«
»Et sælsomt Gaadesprog! og Du, Du selv,
Du vilde aldrig løfte Sløret?« »Jeg?
Tilvisse aldrig! heller ingen Sinde
Jeg fristedes.« »Ufatteligt! naar kun
Hin tynde Væg fra Sandheden mig skilte« —
»Og saa en Lov,« faldt Overpræsten ind.
»Langt mere vigtig end Du tror, min Søn!
Er dette tynde Flor, — let for din Haand,
Men centnertungt for Din Samvittighed!«

I dybe Tanker Ynglingen gik hjem;
Den hede Attraa efter Viden røver
Ham Søvn; glødende han paa sit Leje
Sig vælter, og staar op ved Midnatstid.
Til Templet hen med sky og bange Skridt
Modstræbende han føres. Op paa Muren
Han stiger let, og et behjertet Spring
Den kække bringer til Rotundens Midte.

Her staar han nu, og frygtelig omkring
Den ensomme den døde Stilhed ligger,
Kun afbrudt ved den hule Genlyd af
Hans Fjed i disse løndomsfulde Haller.
Igennem Kuplens Aabning kaster Maanen
Sit blege, sølvblaa Lys derved fra oven.
Og grufuldt, som en Guddom selv var nær,

Hen gennem Hvælvingens det dunkle Rum
Ses Støtten lyse i sit lange Slør.

Og frem han skrider nu med bange Trin.
Alt vil den frække Haand det hellige berøre,
— Da risler gennem ham det varmt og koldt,
Ham en usynlig Haand tilbage holder:
»Du ulyksalige, hvad har Du for?«
En trofast Stemme raaber i hans Indre.
»Den allerhelligste Du friste vil!
Ej nogen dødelig, Oraklet sagde,
Tør løfte Sløret til jeg selv det løfter!
— Men følger dog den samme Mund ej til:
Hvo Dækket hæver Sandhed klart skal skue?
Hvad end det dølger, — jeg vil løfte det!«
Han raaber højere: »jeg vil det skue!« — »Skue!«
Den lange Genlyd vrænger efter ham.

Sa taler han og løfter Sløret. — Nu,
Saa spørger I, hvad viste der sig da?
Jeg véd det ej. Men sanseløs og bleg
Paa Jorden udstrakt foran Isisstøtten,
Saa fandt ham Præsterne den næste Morgen.
Hvad dér han fik at skue og erfare
Hans Tunge aldrig har bekendt. For altid
Hans Munterhed i Livet var forsvundet,
Dybt Tungsind til en tidlig Grav ham førte.
»Vé den,« saa lød med Varselsklang hans Røst,
Naar utaalmødt ind man paa ham trængte,
»Vé den, der Sandheds Skat ved Brøde vinder,
»Den vil ham aldrig vorde mer til Glæde!«

SANGEN OM KLOKKEN.

Vivos voco. Mortuos plango. Fulgura frango.

ORMEN, brændt af Ler, dernede
Staar i Jorden muret fast.
Klokken skal i Dag staa rede!
Skynd Jer, Svende, det har Hast!
Over Panden hed
Maa vel rinde Sved,
Før der staar et Mesterstykke
— Dog, kun Himlen skænker Lykke.

Til Værket, vi med Alvor driver,
Et Alvorsord sig sømmer ret.
Naar gode Ord vi med det giver,
Da gaar vort Arbejd dobbelt let.
Saa lad os da med Flid betragte
Hvad af vor svage Kraft fremgaar.
Den Daare maa man dog foragte,
Som ej sin egen Dont forstaar.
Thi dette Mennesket just pryder,
Og derfor gaves der ham Aand,
At inderst i sin Sjæl han tyder,
Hvad han har virket med sin Haand.

Hid med Ved af Fyrrestammer!
Tørt til Gavns det være maa,
At de indestængte Flammer
Kan til Ovnens Munding naa.
Kobbergrøden hed!
Hurtig Tinnet ned,

At den seje Klokkeføde
Kan paa rette Maade gløde!

Det Værk, vi her i Stand skal bringe
Ved Hjælp af Ild i Grubens Gem,
Skal højt fra Klokkens Taarnrum klinge
Og Vidne om os bære frem,
Gentone end i sene Dage
Og røre Øret mildt og blidt,
Skal med de sorrigfulde klage,
Til Bønnens Andagt stemme tit.
Hvad dybt i Støvet Skæbnen byder
Hver Jordens Søn i Vekselgang,
Fra Malmets Krone klart genlyder
Og bæres ud med Højtidsklang.

Hvide Bobler ser jeg dannes;
Nu er Masserne i Fart,
Askesalt deri skal blandes,
At det gaar des mere snart.
Fri for Skummet maa
Malmets Blanding staa,
Thi fra purt Metal alene
Klinger Toner, fulde, rene.

Ja, med sin glade Røst den nynner
Det elskte Barn en Hilsen øm,
Naar det sit Levnedsløb begynder,
Trygt hvilende i Blund og Drøm.
I Tidens Skød sig endnu dølger

Den Fryd og Ve, som siden følger.
Mildt skærmer Moderkærligheden
Det gyldne Morgengry med Freden
— Og pilsnart flyder Tidens Strøm.
Fra Ammen Drengen stolt sig river,
Han stormer vildt i Livet hen,
Paa Vandring vidt han sig begiver,
Og vender fremmed hjem igen.
Da møder Ungersvendens Øje
En Jomfru i den fejre Vaar,
Hun som et Syn fra Himlens Høje
Med yndig Rødmen for ham staar.
Da griber ham en navnløs Længsel,
Til Ensomhedens Skjul han ty'r,
Og Taaren sprænger Øjets Fængsel,
De kaade Brødres Flok han sky'r.
Med Blus paa Kind han følger hende,
Og naar hun hilser, hvilken Lyst!
Hver dejlig Blomst, som han han finde,
Han fæster paa den elsktes Bryst.
Du ømme Attraa, søde Haaben,
Den første Elskovs gyldne Dag,
Da Øjet skuer Himlen aaben
Og saligt banker Hjertets Slag.
O, at den evigt kunde gløde,
Den unge Elskovs Morgenrøde!

Piberne jeg alt ser mørkne,
Denne Stok jeg dypper i!
Ser jeg Overtrækket storkne

Støbningen begynde vi.
Rask, I Svende dér,
Prøv den Blanding her!
Godt er Varslet, naar det haarde
Med det bløde ét vil vorde.

Thi hvor det stærke og det bløde,
Hvor Magt og Mildhed holder Møde,
Dér giver det en liflig Klang.
Prøv da, før du er evigt bunden,
Om Hjerte og har Hjerte funden
— En Rus er kort, men Ang'ren lang.
Yndigt mellem Brudens Lokker
Smiler Myrtens Jomfrukrans,
Og de muntre Kirkeklokker
Byder ind til Festens Glans.
Ak! hin Livets Fest, den rige,
Ender ogsaa Livets Vaar,
Thi med Krans og Slør tillige
Brat den skønne Drøm forgaar.
Thi Elskov henfarer,
Men Kærlighed varer,
Blomsten maa tabes
Før Frugten kan skabes.

Manden maa ud
Sin Livskamp at stride,
Maa slæbe og slide,
Arbejde og kæmpe
Med Vold og med Læmpe,

I Væddestrid bygge
Med Kækhed sin Lykke.
Da strømmer der Rigdom ad Tusene Veje,
Hans Forraadshus fyldes med kosteligt Eje,
Og Huset vokser, dets Rum bliver fler.
Og derinde færdes
Hans Børnefloks Moder,
I Hjemmet hun raader,
Saa alle det baader,
Hun Pigerne lærer
Og Drengene aver,
De flittige Hænder
Ej Ledighed kender.
Forstandig og tro
Hun øger sit Bo.
I duftende Skuffer hun Skattene lægger,
Om Tenen, den snurrende, Traaden hun trækker,
Og samler i pæne og bonede Skrin
Den skinnende Uld og det snehvide Lin,
Og pudset og blankt lader al Ting hun smile
Og vil ej hvile.

Faderen da med muntert Blik
Hist fra den vidt henskuende Husgavl
Mønstrer de blomstrende Kaar, han fik:
Porten, som højt paa Stolperne hænger,
Laden med alle de fyldte Stænger,
Loftet, som bugner af alskens Varer,
Kornet, hvorover et Vindpust farer.
Stolt taler da hans Mund:

Fæstet som Jordens Grund,
Trodsende Vanhelds Magt
Stander mit Huses Pragt.
— Dog, paa Skæbnens Magter bygge
Ingen tør en varig Lykke.
Modgangstimen haster frem.

Nu begynder vi at støbe, —
Se den Brudrand kun, hvor skøn!
Dog, før Massen ned skal løbe,
Vil vi bede fromt en Bøn.
Tappene stød ud!
Sign du Huset, Gud!
Rygende i Ringens Bue
Staar den brune Strøm i Lue.

Velgørende er Ildens Magt,
Naar Mennesket staar klog paa Vagt.
Den Himmelmagt alene han
For al sin Idræt takke kan.
Men rædsom er den Himmelmagt,
Naar den kun følger egen Agt,
Og bryder fra sit Fangebur
Som Datter af den fri Natur.
Ve, naar Fængslet den forlader,
Vokser grænseløs og vild;
Gennem folkerige Gader
Vælter den uhyre Ild.
Elementet al Tid hader,
Menneskenes Gerning snild.

Ned fra Skyen
Falder Regnen,
Kvæger Egnen;
Ned fra Skyen slaar med Harm
Lynets Arm.
Hør, hvor det jamrer fra Taarnet forskræmt
Klemmt i Klemmt!
Blodigrød
Luer Himlen.
Det er ikke Dagens Glød.
Støj og Stimmel
Ad Gaden op.
Røg slaar ud!
Flammesøjlen stormsnart strækker
Sig langs hele Gaderækker
Og med Gnister dem bedækker.
Som ved Ovnens Munding dirrer
Luften glohed, Ruder klirrer,
Bjælker knager,
Stolper brager,
Mødre leder, Smaabørn klager,
Taget skrider, —
Haard er Døden,
Kvæget lider.
Al Ting flygter, redder, render,
Natten klart som Dagen brænder.
Travle Hænder
I den lange
Række kappes om at fange
Spanden. Vandets tykke Buer
Højt i Luften nu man skuer.

Stormen kommer, Ildens Luer
Hidses frem til vældig Flugt.
Flammen i den tørre Frugt
Hvæser, og hvor Kornet ligger
Loflets Sparværk graadigt slikker,
Og som den, mens frem den suser,
Vilde rive Jorden med
Vældig paa sin Fart af Sted,
Op mod Himlens Hvælv den bruser
Kæmpestærk!
Og sit Værk
Mennesket ser haabløs ødes,
Mens han til Beundring nødes
For den stærke Guddomsmagt,
Der hans Velfærd har i Aske lagt!

Kun et Tomt
Er tilbage,
Hjem for barske Vindes Klage.
Gennem tomme Vindushuler,
Rædslens Bolig,
Himlens Hvælving, høj og rolig,
Skuer ind.

Kun et Blik
Til Afsked med, hvad der forgik,
Og Manden frejdig bort kan drage.
Hvad Ilden grumt ham røved end,
Én Trøst ham mer end al Ting gælder:
De kæres Hoveder han tæller —
Dem alle finder han igen! —

– Dybt i Jorden det forvares,
Lykkelig blev Formen fyldt.
Vil og smukt det aabenbares?
Blive skønt og fint forgyldt?
Sæt et Uheld sker!
Brud paa Formens Ler?
Ak! hvem véd, hvad der kan hænde,
Før vort Værk er bragt til Ende!

Til Jordens helligdunkle Dække
Vi vore Hænders Værk betro,
Som Sædemanden Sæden fro,
I Haab, at Himlen vil det vække,
At det maa rigt og frodigt gro.
En Sæd, end dyrere, med Taarer
I Muldet lægge vi i Løn,
Og haaber, den af sorte Baarer
Vil spire frem, kun mere skøn.

Hist fra Kirken
Dump og lang
Lyder Klokkens
Dødningsang.
Alvorsfuldt dens Sørgerøst ledsager
Én, som ad den sidste Vej bortdrager.

Ak! det er den dyre Hustru,
Ak! det er den ømme Moder,
Som den sorte Drot for Skygger
Af en Husbonds Arme rykker,
Fra den Børneskare, hun

Gav ham, blomstrende og sund,
Som hun ved sit milde Bryst
Vokse saa med Moderlyst.
Husets Baand, det dyrebare,
Ak! for evigt brast itu.
Ned til Skyggelandet fare
Maatte Husets Moder nu.
Hvor hun færdedes i Hjemmet,
Styred alt med Omhu tro,
Vil en ligegyldig fremmed
Skalte med det tomme Bo!

Indtil Klokken kold kan blive
Hvile vi fra vort Besvær.
Som en Fugl i Løvet give
Sig lidt Frihed nu enhver.
Naar ved Stjerneskin
Vesper ringes ind,
Svenden kan sig Frihed tage, —
Mesteren har al Tid Plage.

Muntert Vandringsmanden skrider
Gennem Skovens dunkle Tykning.
Mod det elskte Hjem det lider.
Faarene gaar hjem med Brægen.
Kvægets trinde
Pandebrede Hjorder brøler
Lystigt alle,
Søgende de kendte Stalde.
Vognen tungt og kornbelæsset
Ruller ind

Med den grønne
Brogetskønne
Høstens Krans,
Og de unge Høstfolk iler
Rask til Dans.
Tavse ligger Torv og Gader,
Og om Lysets gæstfri, klare
Lue Husets Folk forsamles.
Byens Port med Bulder lukkes.
Mørket dækker
Hele Jorden,
Men den trygge Borger frygter
Ej dets Magt,
Som i Angst de slette vækker, —
Lovens Øje holder trofast Vagt.

Hellige Orden! naaderige
Himlens Datter, som det Lige
Til det Lige frit har bundet,
Du, som Stæderne har grundet
Og fra Ødemarken stille
Vinked hid den barske Vilde,
Gæsted Mennesket i Hjemmet
Og hans grumme Sæder tæmmed,
Bandt et Baand som intet andet,
Kærlighed til Fædrelandet!

Tusen travle Hænder farer,
Hjælpes ad i munter Pagt,
Og ustanset aabenbarer
Alle Kræfter deres Magt.

Svenden som sin Mester nyder
Friheds høje Varetægt,
Paa sin Plads enhver sig fryder,
Trodser hver Foragter kækt.
Arbejd er en Borgers Krone,
Velstand Løn for virksom Id. —
Ærer Kongen paa hans Trone,
Os for vore Hænders Flid!

Fred, du søde,
Brodersamfund,
Dvæl, o dvæl kun
Kærligt over denne By!
Gid den Dag maa aldrig komme,
Da de vilde Krigens Horder
Denne stille Dal skal hærge,
Og da Himlen,
Hvor den blide Aftenrøde
Staar paa Sky,
Af en rædsom Brand skal gløde,
Som fortærer Land og By!

Ovnen nu I sønderbryde!
Den har tjent sin Hensigt vel,
At det skønne Værk kan fryde
Vore Øjne og vor Sjæl.
Slaa med Hamren, slaa!
Kappen springe maa.
Klokken kommer først for Dagen,
Naar dens Form er sønderslagen.

Kun Mest'ren Formen sønderbryder
Betids og med forstandig Haand.
Men ve! naar Flammestrømme syder,
Og Malmet kaster sine Baand!
Blindt rasende med Tordenbulder
Sit sprængte Hus det splitter brat,
Udspyr Fordærv, hvorhen det ruller,
Som Helveds Hule var opladt.
Hvor vilde Kræfter planløst storme,
Dér kan sig intet varigt forme.
Naar Folkene sig selv befri
Er deres Lykke snart forbi.

Ve, naar i Byens Skød der bliver
Et Brændstof hobet, Lag paa Lag,
Og Folket Lænken sønderriver,
Og voldsomt fremmer selv sin Sag.
Oprøret vildt i Rebet trækker,
Og hylende det klinger ned.
Til Mord og Selvtægt Klokken vækker
Med Toner, skabte kun til Fred

»Frihed og Lighed!« høres gjalde,
Hver Fredens Mand i Vaaben kom,
Og Gader, Boder fyldes alle
Og Morderskarer drager om.
Da Kvinder til Hyæner bliver
Og raser frem med grufuld Lyst,
Med Rovdyrstænder sønderriver
De Fjendens Hjerte i hans Bryst.
Der findes intet helligt længer,

Al Ærefrygt er nu forbi,
De onde bort de gode trænger
Og alle Laster vorder fri.
Grum Løven er, til Vrede tirret,
Og rædsom er en Tigers Tand.
Dog Mennesket, af Had forvirret,
Er værst af alt, som nævnes kan.
Ve den, der for den evigtblinde,
Lod straale Himmelfaklens Blus!
For ham den kan dog aldrig skinne,
Kun lægge By og Land i Grus!

Herren har mig skænket Glæde!
Blankt og fejlfrit af sin Skal
Som en Stjerne ser jeg træde
Frem det funklende Metal.
Som i Solens Glans
Spiller Hjælm og Krans.
Vaabnets smukke Felter røber
Ogsaa den erfarne Støber.

Herhen! herhen!
I Svende, slutter Række alle!
»Concordia« vil vi Klokken kalde
I Daaben, som indvier den.
Den til Endrægtighed, til Broderfreden
Skal kærligt samle hele Menigheden.

Og efter Mest'rens Vilje skal
Fra nu den røgte dette Kald.
Den over Jorden skal sig hæve

Og højt paa Himmeltelts Blaa
Som Tordnens Nabo roligt svæve
Og Stjerneverd'nens Grænser naa,
En Stemme være, der, som Vrimlen
Af Kloderne, som blanke staar,
Lovpriser Skaberen i Himlen
Og fører det bekranste Aar.
Dens Malmrøst skal kun Tale føre
Om evige og høje Ting,
Dog stundom vil dens Knebel røre
Ved Tiden i sit lette Sving.
Den Skæbnen laane skal sin Tunge:
SELV hjerteløs og haard, den vil
Ledsage med de Slag, der runge,
Det vekselrige Livets Spil.
Og som dens Tone snart henfarer,
Naar mægtigt drønende den slaar,
Den lærer os, at intet varer,
At alt det jordiske forgaar!

Lad fra Grubens Dyb nu stige
Klokken frem ved Rebets Magt,
At den kan til Luftens Rige,
Tonens Verden, blive bragt!
Se! mod Taarnets Top
Let den svæver op.
Denne Stad den Glæde bringe!
FRED dens første Toner klinge!

TIL FORKLARING.

Side 4. HERO OG LEANDER. *Abydos* paa den asiatiske, *Sestos* paa den europæiske Side af Dardanellerne.

Side 5. *Labyrinten* paa Kreta, en underjordisk Hvælving med en Mængde vildsomme, hverandre krydsende Gange. Inderst holdt Minotaurus til, et Uhyre med Tyrehoved og Menneskekrop. Theseus, en Kongesøn fra Athen, steg med Ariadnes, den kretensiske Konges Datters, Traadnøgle i Haanden ned i Labyrinten, fældede Minotaurus og fandt ved Traadens Hjælp op til Dagens Lys igen. — *Vilddyr under Aag* o. s. v. Kærlighedsgudinden Afrodites Vogn var forspændt med Pantere. Flere andre Sagn taler om Kærlighedens Magt til at tæmme de vilde Dyr.

Styx, den Flod, der i ni Krumminger slynger sig om Underverdenen (»Hades«, der ogsaa er Navnet paa Herskeren i Underverdenen). Den traciske Sanger *Orfeus*, der havde mistet sin elskede Hustru Eurydice, steg ned til Hades for at bringe hende med tilbage ved sine Toners Magt. Hades og hans Dronning, *Persefone*, lod sig røre derved og selv Hævingudinderne (Erinnyerne, Eumeniderne) maatte fælde Taarer. Det tilstededes ham at føre Euridice med sig op til Livet paa Jorden, kun, at han ikke vendte sig om for at se hende, før de var helt oppe. Dette Løfte brød han, — og hun veg tilbage igen til Skyggeriget. — *Pontos*, det vidtstrakte Hav, her dog særligt Sortehavet med tilhørende Vande (Hellespont, Marmorhavet og Bosporus). Den Gud, som hersker her, bærer samme Navn.

Side 6. *Eos*, Morgenrødens Gudinde. *Hesperus*, Aftenstjernen.

Side 7. *Solens Heste*. Hver Morgen stiger Solguden (Helios) med sit fnysende, skumhvide Firspand op fra Havet og kører fra Øst til Vest over Himmelbuen — *Thetys*, Havguden *Okeanos's* Hustru. Deres Døtre er Okeaniderne (»Havfruer«). *Hekate*, Maanegudinden.

Side 8. *Eros*. (Amor) Kærlighedsguden. Kongebørnene *Frixos* og hans Søster *Helle* flygtede, ridende paa »den gyldne Vædder,« (især kendt af Jasonssagnet), fra Bøotien i Grækenland, da deres onde Stifmoder stod dem efter Livet. Farten gik over Land og Hav højt i Luften, men *Helle* styrtede ned i det Stræde, som efter hende har faaet sit Navn (Hellespont: Helles Stræde).

Side 11. *Afrodite* dyrkedes især paa Kypern hvorfor hun ogsaa kaldes *Kypris* (den kypriske). — *Leukothea*, en Havgudinde, der søgte at redde Folk i Havsnød, dels ved at række dem sit Slør (saaledes reddede hun Odysseus i den yderste Fare), dels ved at dæmpe Bølgegangen ved Olie »*Den aldrig tømte Urne*.« Pontos afbildes med en Urne, hvorfra Vandet ustandseligt strømmer ud i Havet.

Side 14. GRÆKENLANDS GUDER. *Amathusia*, et af *Afrodites* Tilnavne, idet en prægtig Helligdom var bygget til hendes Ære i Byen *Amathunt* paa Kypern. — *Oreader*, *Dryader*, *Najader*, kvindelige Naturguddomme, der antoges at have hjemme i Bjærgene, Træerne og Kilderne. — *Dafne*, Datter af en Flodgud. Føbos Apollo, den straalende Gud, Sangens og Digtningens Gud, elskede hende, men hun gengældte ikke hans Kærlighed. Han forfulgte hende for med Magt at gøre hende til sin, men hun flygtede, og da han var lige ved at indhente hende, anraabte hun sin Fader om Hjælp. Han forvandlede hende da til et Laurbærtræ. Derfor er Laurbærtræet Apollos Træ og med dets Grene smykkede han sit Hoved. — *Niobe*, Kong Amfions Hustru, Tantalos's Datter, var velsignet med et talrigt Børnekuld. Derfor hovmodede hun sig over *Leto*, der ved Zeus var Moder til Tvillingparret Apollo og Artemis (Diana). Til Hævn nedlagde disse alle Niobes Børn med deres aldrig fejlende Pile. Af Smerte stivnede den ulykkelige Moder og blev til et Stenbillede, der endnu kan ses paa

Sipylos's Klippevæg (i Lilleasien). Fugtigheden i Bjærg-
et samler sig ovenover og drypper altid ned over Billed-
ets Kinder som strømmende Taarer. I Florens findes
den berømte *Niobegruppe*.

Side 15. *Syrinx*, en Skovnymfe («Elverpige»), til hvem
Skovens Gud Pan fattede hæftig Elskov. Hun flyede
for ham til Floden Ladon, hvor hun pludselig forvand-
ledes til et Rør, som Guden omfavnede. Vindens Susen
i dette Rør lød som et Klagesuk, og Guden søgte at
efterligne disse Toner ved at sammenføje syv Rør af
forskellig Længde. Deraf opstod Hyrdefløjten, der kaldtes
»*Syrinx*.« — *Filomele*, en Kongedatter fra Athen, kræn-
kedes af sin egen Søsters Mand og forvandlede til en
Nattergal med den vemodige Røst. — *Demeter*, Høst-
ens Gudinde, blev ved Zeus Moder til *Persefone*, som
Hades, til Moderens bitre Sorg, bortførte til sit skumle
Rige. — *Adonis*, Afrodites (Kypris's) Elsker, dræbtes
paa Jagten af et Vildsvin, og kun forgæves raabte
hun paa hans Navn. — *Deukalion og Pyrrha*, det eneste
Menneskepar, som blev tilbage efter den store Vand-
flod i Tidernes Begyndelse. Fra dem nedstammer da
hele Menneskeslægten. — Om »*Letos Søns*,« Apollos
Elskovshandler med Jordens Kvinder, fortæller mange
Sagn. *Kamene*, Sanggudinde, *Gratier*, den kvindelige
Yndes Personliggørelser. — *Isthmen*, Landtangen ved
Korinth, hvor de store »Lege« (Idrætsstævner) holdtes.
— »*Euoi!*« et almindeligt Fryderaab («Hurra!») —
Thyrsen, en Stav omvundet med Vedbend og Vinløv.
Øverst var en Grankogle fastgjort. *Bacchusfesten* fejred-
es ved Vinhøstens Afslutning med kaad Lystighed.
»Bakkantinder,« vildt ophidsede Kvinder, dansede om
den Vogn, hvorpaa Bacchusfremstilleren blev trukken
frem af et Spand Pantere. *Génie*, den Skytsaand, der med
en brændende Fakkeltænkte at følge ethvert Menneske
fra Vuggen til Graven. Naar Mennesket døde, lod
Genien sin Fakkeltænke synke og slukkes. *Minos*, Konge

paa Kreta, Søn af Zeus og en kretisk Kongedatter, blev Dommer i Underverdenen. »*Thraciens Skjald*« Orfeus, se til Side 5. *Elysion*, »Gladhjem,« de lyksaliges Bolig efter Døden. *Linos*, en skøn Sanger, dræbt i sin Ungdom, Orfeus's Lærer. *Admetos og Alcéstis*, det kongelige Ægtepar fra Pheræ. Hun gik i Døden for ham, men Herakles rev hende med Magt ud af Dødens Vold. *Orestes og Pylades*, et berømt Vennepar. *Filoktet*, Herakles' Staldbroder, arvede hans Bue og Pile og vandt Ry som den ypperste Bueskytte. — *Olymp*, et Bjærg i Thessalien, hvor Guderne tænktes at have deres Bolig. — *Herakles*, Zeus's Søn med Kongedatteren Alkmene, blev efter sit daadrige Helteliv optaget i Gudernes Kres paa Olympen. Dobbeltstjernen (»*Kastor og Pollux*«) har Navn efter et Par Tvillingbrødre, den første med sin Moder Letos Mand, Kong Tyndareos, den sidste med Zeus til Fader. — *Selene*, Maanegudinden. — *Pindos*, thessalisk Bjærg, hvor Musernes (Digtingens og Kunstens himmelske Beskytterinder) havde hjemme.

Side 19. IBYKOS'S TRANER. *Rhegium* (nu Reggio) i Syd-Italien, i Oldtiden med græsk Befolkning. *Akrokorinthos*, det stejle Forbjærg ved Korinth. *Poseidon*, Havets Gud, til hvis Ære »Legene« paa Isthmen holdtes. (Se til Side 15.) *Fyrren* var hans hellige Træ, hvormed Sejerherrerne i Legene bekransedes. *Prytanen*, den højeste Øvrighedsperson. *Helios*, Solguden.

Side 22. Kong *Kekrops*, Athens sagnagtige Grundlægger. — *Erinnyerne* (se til Side 5.) Her har Schiller benyttet den oldgræske Sørgespildigter Aiskylos's Korsang i »Eumeniderne.«

Side 33. KAMPEN MED DRAGEN. En Bedrift som den skildrede skal være øvet af Dieudonné de Gozon o. 1340, mens Helion de Villeneuve var Stormester for Johannitterne (ogsaa som Sygeplejere kaldede Hospitali-

terne) paa Rhodus, hvor Ordenen den Gang havde sit Sæde. *Saracen* 2: *Araber*.

Side 44. HANDSKEN. — *Kong Frans* 2: Frans d. 1ste af Frankrig († 1547.)

GREVEN AF HABSBURG. I Aarene 1254-73 var der ingen almindelig anerkendt tysk Konge (»romersk Kejser«) og vild Lovløshed raadede i hele Tyskland. (»Det store Interregnum«). Da valgte Kurfyrsterne Grev Rudolf af Habsburg i Sveits. En Præst, der havde set det i Digtet skildrede Bevis for hans Fromhed, blev Haandskriver hos den gejstlige Kurfyrste af Maintz og henledede dennes Opmærksomhed paa den sveitserske Greve. Ved at bortgifte sine Døtre til Rigsfyrster øgede han særdeles sin Magt.

Side 52. DEN TILSLØREDE BILLEDSTØTTE I SAIS. *Sais*, Oldtidsby i Nedre-Ægypten med et anset Tempel for Gudinden Neith. Over Indgangen stod skreven: »Jeg er den, som har været, som er, og som skal vorde. Endnu har ingen dødelig nogen Sinde løftet mit Slør.« — Hierophanten, Overpræsten, Forstander for Præsteskolen.

Side 55. SANGEN OM KLOKKEN. *Vivos* o. s. v., gammel latinsk Indskrift paa Domkirkeklokken i Schaffhausen: »Jeg kalder paa de levende. Jeg sørger over de døde. Jeg knuser Lynene.« Efter den gamle Folketro fordrev Kirkeklokkerne Tordenvejr. — Den gammeldags Klokkestøbning foregik i en Grube, der ved murede Kanaler stod i Forbindelse med Smelteovnen. »Klokkeføden,« den Blanding af Tin og Kobber, hvoraf den smeltede Masse bestod. Formen bestod af »Kerne,« »Tykkelse« og »Kappe.«

Side 67—68. Man mærker, at Digtet er bleven til under Indtrykket af den franske Revolutions Udskejelser.

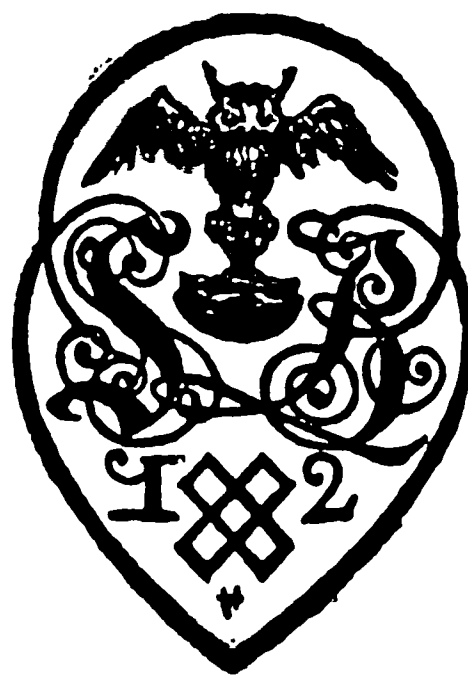
Side 69. *Det bekrænste Aar*. I det gamle Grækenland forestilledes Aarstiderne som bekransede Kvindeskikkelser (*Horaerne*).

INDHOLD.	Side.
Ridder Toggenburg.	1.
Hero og Leander.	4.
Grækenlands Guder.	14.
Ibykos's Traner.	19.
Dykkeren.	26.
Kampen med Dragen.	33.
Handsken.	44.
Greven af Habsburg.	47.
Det tilslørede Billede i Sais.	52.
Sangen om Klokken.	55.

Denne Samling Schillerske Digte fremtræder som det andet Led i en Række Oversættelser fra fremmed Digtning, hvortil Begyndelsen gjordes med min Fordanskning af Miltons »Det tabte Paradis.« Jeg griber Lejligheden til at udtale min bedste Tak for den Hjælp til Udgivelsen, som jeg har modtaget af Kultusministeriet.

U. B.

De anvendte Initialier ere tegnede af Frk. Anna Andersen. Trykt i et Oplag af DCLXX Eksemplarer af Simon Bernstein og fuldendt den XXVIII Maj MDCCCCVI.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL. NORDISK FORLAG

FR. SCHILLER
DIGTET OM KLOKKEN

OVERSAT AF F. MØHL
MED TEGNINGER AF HANS NIKOLAJ HANSEN
2 KR.

EMIL PALLESKE
SCHILLERS LEVNET OG VÆRKER

OVERSAT FRA TYSK OG NOGET FORKORTET
AF ANNA WINKEL HORN
2 KR.

